

Γεώργιος Καραϊσκάκης

Ο Γεώργιος Καραϊσκάκης, 1780 (Μαυρομάτι Καρδίτσας) - 1827 (Φάληρο Αττικής). Αρχιστράτηγος και εμπνευστής των επαναστατικών δυνάμεων της Στερεάς Ελλάδας, ένας από τους ικανότερους ηγέτες του Αγώνα του 1821. (Περισσότερα)

Σε ηλικία δεκαπέντε χρονών ακολούθησε τον δρόμο της κλεφτουριάς, σε μια όμως από τις πρώτες του συγκρούσεις με στρατιωτικό σώμα του Αλή πασά συνελήφθη και οδηγήθηκε στα Ιωάννινα, όπου και φυλακίστηκε. Αργότερα, ο Αλή πασάς εκτιμώντας τις ικανότητές του, τον προσλαμβάνει στις υπηρεσίες του. Στην Αυλή των Ιωαννίνων όχι μόνο έμαθε τη στρατιωτική τέχνη, αλλά και στοιχειώδη γράμματα, γραφή και ανάγνωση.

Περί το 1804 εγκαταλείπει τον Αλή Πασά κι ενώνεται με το σώμα του περίφημου κλέφτη Κατσαντώνη. Συμμετέχει και διακρίνεται σε πολλές μάχες κατά του Αλή πασά στη Δυτική Ελλάδα και γίνεται το πρωτοπαλίκarlo του Κατσαντώνη. Μετά την εξόντωση του τελευταίου και τη διάλυση της δύναμης του(1807) συνέχισε τη δράση του στα βουνά της περιοχής.

Από τα τέλη του 1820 προσανατολιζόταν οριστικά στην ιδέα της απελευθέρωσης του Γένους. Τον Ιανουάριο του 1821 συμμετείχε στη σύσκεψη της Λευκάδας, στην οποία αποφασίστηκε η προετοιμασία της εξέγερσης στη Στερεά Ελλάδα. Τον Μάιο οργανώνει στρατόπεδο με άλλους οπλαρχηγούς της Δυτικής Στερεάς, στο Πέτα της Άρτας. Συμμετέχει στις μάχες κατά των Τούρκων στο Κομπότι (30 Μαΐου και 8 Ιουνίου), όπου τραυματίζεται.

Το 1822 εμπλέκεται σε διαμάχη με τον κλεφτοκαπετάνιο Γιαννάκη Ράγκο, εκλεκτό του Αλέξανδρου Μαυροκορδάτου, για το αρματολίκι των Αγράφων. Η αντίθεση του με την απόφαση του Μαυροκορδάτου υπήρξε έντονη, εντούτοις η συνεργασία του με τον Φαναριώτη πολιτικό επαναλήφθηκε στις παραμονές της πρώτης πολιορκίας του Μεσολογγίου (Οκτ.-Δεκ.1822), οπότε ο Καραϊσκάκης έστειλε για την ενίσχυση της άμυνας του, τμήμα του στρατιωτικού του σώματος.

Στις 15 Ιανουάριου του 1823, ο Καραϊσκάκης σημειώνει την πρώτη του μεγάλη νίκη κατά των Τούρκων στη μάχη του Σοβολάκου. Μετά τη νίκη του αυτή ο Μαυροκορδάτος του ανέθεσε «να αρχηγεύει εις τα Άγραφα» και τον ονόμασε στρατηγό. Η κατάσταση της υγείας του επιδεινώνεται από τη φυματίωση και καταφεύγει για ανάπαυση στο μοναστήρι του Προυσού.

Κατά τη διάρκεια του πρώτου εμφυλίου πολέμου, ο Μαυροκορδάτος τον κατηγορεί για πράξη εσχάτης προδοσίας και τον σύρει σε δίκη στο Αιτωλικό (1 Απριλίου 1824). Παρότι διαπιστώνεται η ανακρίβεια των κατηγοριών, ο Καραϊσκάκης θα αποστερηθεί όλων των αξιωμάτων του και θα αναγκασθεί, σοβαρά άρρωστος πλέον, να καταφύγει στο Καρπενήσι.

Τον Δεκέμβριο του 1824 συμμετέχει στο ρουμελιώτικο σώμα που εκστράτευσε στην Πελοπόννησο, με σκοπό να βοηθήσει τους «κυβερνητικούς» στη διαμάχη τους με τους «αντικυβερνητικούς», ιδιαίτερα εναντίον των Ζαΐμηδων. (δεύτερος εμφύλιος πόλεμος).

Τον Μάιο του 1825 είχε αποκατασταθεί στο αξίωμα του, φθάνει στο Δίστομο και αποτρέπει την κατάληψη του χωριού από τους Τούρκους της Άμφισσας. Στη συνέχεια προσπαθεί να βοηθήσει τους πολιορκημένους του Μεσολογγίου με κινήσεις αντιπερισπασμού. Μετά την πτώση του Μεσολογγίου και την καταστολή της Επανάστασης στη Δυτική Στερεά Ελλάδα, ο Καραϊσκάκης θα μεταβεί στο Ναύπλιο για να συντονίσει τη δράση του με τον Κολοκοτρώνη και θα ζητήσει από την κυβέρνηση οικονομική ενίσχυση για να απελευθερώσει τη Στερεά Ελλάδα.

Τον Ιούλιο του 1826 διορίζεται αρχιστράτηγος της Ρούμελης, με πλήρη δικαιοδοσία. Η πρώτη του ενέργεια ήταν να ανακουφίσει τους πολιορκημένους της Ακρόπολης της Αθήνας. Στις 6 Αυγούστου νικά τους Τούρκους στο Χαϊδάρι και θα επαναλάβει τη νίκη του δύο ημέρες αργότερα.

Παρότι σοβαρά άρρωστος, θα επιχειρήσει εκστρατεία προς τη Δόμβραϊνα τον Οκτώβριο για να αποκόψει τον ανεφοδιασμό του Κιουταχή ο οποίος πολιορκούσε την Ακρόπολη. Θα εκκαθαρίσει την περιοχή και στις 24 Νοεμβρίου του 1826 θα σημειώσει μεγαλειώδη νίκη επί των Τούρκων στην Αράχοβα, σε μία πολυήμερη μάχη, που θα αναδείξει τις στρατηγικές του ικανότητες. Για τους κατακτητές, ήταν η δεύτερη μεγάλη καταστροφή μετά τα Δερβενάκια.

Μετά τη διασφάλιση της Κεντρικής Στερεάς Ελλάδας επιστρέφει στην Αττική για να αντιμετωπίσει τον Κιουταχή, οποίος συνεχίζει την πολιορκία της Ακρόπολης (28 Φεβρουαρίου 1827). Θα σημειώσει δύο σπουδαίες νίκες, στο Κερατσίνι (3 Μαρτίου) και στο μοναστήρι του Αγίου Σπυρίδωνα (13 Απριλίου).

Στις 21 Απριλίου του 1827 οι ελληνικές δυνάμεις είχαν στρατοπεδεύσει στο Φάληρο για να αντιμετωπίσουν σε μία ακόμη μάχη τον Κιουταχή. Την αρχιστρατηγία είχαν αναλάβει οι Άγγλοι φιλέλληνες Ριχάρδος Τσώρτς και ο Τόμας Κόχραν, με απόφαση της Γ' Εθνοσυνέλευσης

της Τροιζήνας. Ο Καραϊσκάκης είχε διαφωνήσει με το σχέδιο της κατά μέτωπον επίθεσης και είχε αποσυρθεί στη σκηνή του άρρωστος. Η επιχείρηση είχε οριστεί για το βράδυ της 22ας προς την 23η Απριλίου.

Ο θάνατος

Ο Καραϊσκάκης, μολονότι ήταν άρρωστος με πυρετό, βγήκε από τη σκηνή του και περιστοιχισμένος από το ελληνικό Ιππικό, όρμησε κατά των Τούρκων. Μία σφαίρα, όμως, τον βρήκε στο υπογάστριο και τον τραυμάτισε σοβαρά. Μεταφέρθηκε στη γαλέτα του Τσώρτς και λίγες ώρες μετά άφησε την τελευταία του πνοή, το πρωί της 23ης Απριλίου 1827, ανήμερα της ονομαστικής του εορτής.

Τα επακόλουθα του θανάτου του (καταστροφή στο Ανάλατο, διάλυση του στρατοπέδου του στον Πειραιά) στάθηκαν ολέθρια για ολόκληρο το επαναστατικό κίνημα, γιατί ανέβαλαν την απελευθέρωση, περιόρισαν τις ελληνικές περιοχές που ελευθερώθηκαν και αποθάρρυνε τους Έλληνες οι οποίοι έβλεπαν στο πρόσωπο του έναν άξιο ηγέτη, γεγονός που αναγνωρίζουν όλοι οι ιστορικοί και απομνημονευματογράφοι του Αγώνα.

Πηγή: ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΛΕΞΙΚΟ (Εκπαιδευτική Ελληνική Εγκυκλοπαίδεια), Τόμος 4, σελ. 274-276 (*Συλλογή Βιβλιοθήκης Ε.Μ.Σ.*)